

MINISTER
INWESTYCJI I ROZWOJU

03980200150120
RPW/5710/2019 P
2019-02-27

data: 22 lutego 2019 r.

znak sprawy: DM-II.053.1.2019.JM

telefon: (22) 52222) 522 53 00

e-mail: SekretariatDM@miir.gov.pl

Adresat
Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Dotyczy: oświadczenia złożonego przez senatora Ryszarda Majera podczas
72 Posiedzenia Senatu RP w dniu 1 lutego 2019 r.**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na ww. oświadczenie, przekazane pismem z dnia 7 lutego 2019 r., znak: BPS/043-72-2065/19, dotyczące realizacji polityki mieszkaniowej wobec osób starszych, przekazuję poniżej stosowne informacje.

Na wstępie należy zauważyć, że tempo procesu starzenia się ludności, obserwowane w ostatnich dekadach, skłania do badań odnoszących się do różnorodnych sfer życia seniorów. Ważną sferą, rzutującą w istotny sposób na kwestie samodzielności funkcjonalnej i niezależności, jest sytuacja mieszkaniowa. Dlatego podstawą polityki mieszkaniowej dedykowanej seniorom, powinien być rozwój aktywnego i stabilnego rynku mieszkaniowego, który będzie oferował wybór, elastyczność i dostępność mieszkań. W tym zakresie działania rządu obejmują realizację programów wzajemnie uzupełniających się, których wdrożenie przyczyni się do zwiększenia substancji mieszkaniowej przyjaznej seniorom. Opisane poniżej działania wpisują się w realizację założeń dokumentu pt. „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo

— Uczestnictwo — Solidarność" i wpłyną na poprawę jakości życia seniorów w naszym kraju.

Istotnym narzędziem, mającym na celu poprawę sytuacji mieszkaniowej seniorów, jest Rządowy Program Dostępność Plus na lata 2018-2025, przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 17 lipca 2018 r. Dokumentem tym objęto szereg planowanych działań mających na celu poprawę dostępności przestrzeni osobom z niepełnosprawnościami, w tym osób starszych. W obrębie działań związanych ze zwiększaniem dostępności środowiska zabudowanego w programie uwzględniono konieczność podjęcia działań służących dostosowaniu do potrzeb osób starszych budynków i lokali przez nie zamieszkiwanych.

Działanie nr 1 ujęte w programie Dostępność Plus – „Budynki bez barier” – zakłada między innymi uruchomienie programu dla samorządów terytorialnych, wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych i товариств budownictwa społecznego, który umożliwi poprawę dostępności architektonicznej i komunikacyjnej części wspólnych budynków (na przykład montaż udźwignionej windy z napisami brajlowskimi, obniżenie pierwszego przystanku windy do poziomu gruntu z wykorzystaniem nieużytkowanych pomieszczeń przeznaczonych pierwotnie do zbiórki śmieci, wymiana domofonów na wideofony z zapewnionymi wyczuwalnymi przyciskami, podjazdy zamiast schodów, informacja dźwiękowa, wizualna, dotykowa) oraz usuwania barier na osiedlach mieszkaniowych.

Działanie obejmie także dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w istniejącym zasobie mieszkaniowym (na przykład budowa pochylni, poręczy i uchwytów, dostępność łazienki i WC oraz mebli kuchennych). W przypadku występowania barier architektonicznych, których usunięcie ze względu na koszty czy możliwości architektoniczne okazałoby się nieuzasadnione, będzie istniała możliwość dofinansowania do zamiany mieszkania na bardziej dostępne – zarówno w zakresie barier architektonicznych, jak i oprzyrządowania odpowiedniego do rodzaju niepełnosprawności. Przewiduje się ponadto wprowadzenie odpowiednich zmian legislacyjnych, aby zadanie było możliwe do dofinansowania ze środków PFRON.

Dodatkowo środki na realizację działań związanych ze wsparciem osób niepełnosprawnych, będą mogły pochodzić między innymi ze specjalnego funduszu, który powstał i działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2192). Środki na zasilenie Funduszu będą pochodzić z dwóch źródeł:

- 1) obowiązkowej składki z „przekierowania” na Fundusz części składki na Fundusz Pracy w wysokości 0,15 % podstawy składki na Fundusz Pracy,
- 2) daniny solidarnościowej od dochodów osób fizycznych – w wysokości 4% od nadwyżki dochodów powyżej 1 mln za rok podatkowy.

Środki tego funduszu, zgodnie z art. 6 ww. ustawy mogą być przeznaczane na realizację:

- 1) programów rządowych i resortowych mających na celu wsparcie społeczne, zawodowe lub zdrowotne osób niepełnosprawnych, w tym programów obejmujących realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych;
- 2) zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych;
- 3) zadań z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych.

Poprawa dostępności zasobów mieszkaniowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą, stosownie do specyfiki wyzwań zmieniającej się struktury wiekowej społeczeństwa, została również określona jako działanie Narodowego Programu Mieszkaniowego (NPM). Mając na uwadze założenia NPM w ramach programów wsparcia przedsięwzięć społecznego budownictwa czynszowego zaproponowano nowe rozwiązania uwzględniające w większym niż obecnie zakresie specyfikę potrzeb i problemów mieszkaniowych osób starszych.

Działania w kontekście mieszkaniowej polityki senioralnej wprowadzone zostały w ramach programu wsparcia społecznego budownictwa czynszowego, który realizowany jest na gruncie przepisów ustawy z dnia 26 października 1995 r. o *niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1020). Program dedykowany jest głównie dla towarzystw budownictwa społecznego. Jego celem jest zwiększenie liczby mieszkań o limitowanym czynszu dla osób, które mają zbyt wysokie dochody, żeby uzyskać lokal komunalny (lub socjalny), a jednocześnie zbyt niskie, by samodzielnie sfinansować nabycie mieszkania z wykorzystaniem kredytu. W tym przypadku zostały wprowadzone zmiany mające na celu zachęcenie inwestorów do budowy mieszkań dla seniorów, poprzez zastosowanie kryteriów, które decydują o wyborze przedsięwzięć inwestycyjno-budowlanych do finansowania. W akcie wykonawczym do ww. ustawy dodano nowe kryterium punktowe „Adresowanie nowych mieszkań do osób starszych”. Tym samym obecnie w ramach programu funkcjonuje

rozwiązanie, w wyniku którego premiiwane będą te przedsięwzięcia, które dedykowane są osobom starszym. Ponadto umożliwiono finansowanie budowy dodatkowych powierzchni użytkowych, które będą służyły zaspokajaniu potrzeb osób starszych (np. pomieszczeń rekreacyjnych, ambulatoryjnych), jak również będą mogły być wykorzystywane przez pozostałych najemców lokali mieszkalnych znajdujących się w zasobach danego towarzystwa budownictwa społecznego.

Działania w zakresie polityki senioralnej zostały zaproponowane również w ramach programu budownictwa socjalnego i komunalnego, realizowanego na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o *finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń* (Dz. U. z 2018 r. poz. 2321). Celem programu jest w szczególności wsparcie gmin w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych członków lokalnej wspólnoty, zwłaszcza osób w najtrudniejszej sytuacji życiowej. W ramach programu beneficjenci mogą korzystać z bezzwrotnego finansowego wsparcia przy realizacji inwestycji. W projekcie aktu wykonawczego do ww. ustawy określono standardy, według których prowadzone będą inwestycje realizowane w ramach programu. Zaproponowano by w nowopowstających budynkach posiadających trzy lub więcej kondygnacje naziemne montowane były windy. Z myślą o wszystkich użytkownikach, a w szczególności osobach mających trudności z poruszaniem się, orientacją komunikacyjną, zaproponowano następujące ułatwienia korzystania z budynku: drzwi windy powinny otwierać się i zamykać automatycznie, a system powinien oparty być na czujnikach zatrzymujących zamykanie drzwi jeszcze przed kontaktem fizycznym z przedmiotem i osobą, winda powinna być wyposażona w lustro bądź posiadać wymiary umożliwiające swobodne poruszanie się. Swobodne poruszanie się mają zapewnić także: szerokie drzwi do wiatrołapu, utwardzona i wypłaszczona nawierzchnia przed wejściem głównym do budynku, kontrastowe oznaczenie szklanych drzwi do budynku, aranżacja przestrzeni wspólnych wewnątrz budynku ułatwiająca samodzielną orientację np. przez kontrastową kolorystykę ścian w stosunku do podłóg, umieszczenie oznaczenia kierunkowego we wszystkich punktach węzłowych. Głównym założeniem tego instrumentu jest m.in. zapewnienie odpowiedniej jakości tworzonego zasobu mieszkaniowego, realizowanego przy udziale finansowania o charakterze bezzwrotnym oraz zapewnienie wysokiej użyteczności społecznej realizowanych przedsięwzięć, w tym zagwarantowanie późniejszej efektywnej eksploatacji zasobów (przeznaczonych co do zasady do osób o niższych dochodach). Poprawa podstawowych wskaźników mieszkaniowych wymaga

inwestycji w budownictwo spełniające współczesne wymogi dla zabudowy mieszkaniowej. Rozwiązanie zaproponowano mając na uwadze postępujące procesy demograficzne, których efektem jest starzenie się społeczeństwa. Projekt rozporządzenia znajduje się na końcowym etapie procesu legislacyjnego.

Wyżej opisane działania wskazują, że obecny rząd, mając na uwadze wagę problemu starzenia się społeczeństwa, podejmuje szereg komplementarnych działań mających na celu zabezpieczenie potrzeb seniorów również w sferze mieszkalnictwa.

Z poważaniem,

z up. MINISTER

Artur Socha
Sekretarz Stanu